

Recenzja dysertacji doktorskiej mgr Anny Sikorskiej na temat: *Kapitał społeczny seniorów i jego spożytkowanie w rodzinie* przygotowanej pod naukowym kierunkiem dr hab. Haliny Guzy -Steinke prof. UKW w Bydgoszczy

W oparciu o uchwałę z dn. 02 lipca 2024 r Rady Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zlecającej mi przygotowanie oceny przedmiotowej rozprawy doktorskiej, zapoznałam się szczegółowo z jej tekstem i na tej podstawie przedstawiam spostrzeżenia oraz refleksje w kolejności przyjętego przez mnie schematu opracowania niniejszej recenzji.

Uwagi ogólne

Z ogromnym zaciekawieniem przystąpiłam do lektury pracy poświęconej problematyce ogólnie rzecz ujmując zawodów pomocowych wobec nowo tworzonej instytucji Centrum Usług Społecznych w pomocy społecznej. Podczas lektury rozprawy doktorskiej do zaciekawienia dołączyło zadowolenie i pewna nadzieja: zadowolenie wynikające z zakresu, zasięgu zaprezentowanego w pracy przedsięwzięcia badawczego oraz nadzieja na to, iż przy tak ambitnych, pracowitych i sprawnych badaczach nasza dyscyplina naukowa będzie mogła się dalej dynamicznie rozwijać.

Podjęta w rozprawie problematyka badawcza dotycząca problematyki senioralnej analizowanej, w jakże niezmiernie ciekawym ujęciu kapitału społecznego, to ważne zagadanie z perspektywy społecznej i pedagogicznej. Okres senioralny, jak przekonują badacze (Szarota, Halicki, Bugajska i .in.) to coraz częściej „wiek upragniony” w którym jednostka po trudach wielu lat pracy, o ile pozwoli na to sytuacja zdrowotna i materialna może realizować swoje marzenia, dotąd niezrealizowane plany czy pasje. Badania Harvardu wskazują, że wiek pow. 65-80 rokiem to najszcześniejszy okres w życiu. Znikają już wówczas ciężary egzystencjonalnie, związane z odpowiedzialnością za dzieci i rodziców. Ludzie są mądrzy swym życiowym doświadczeniem, wolni i bogaci! Obserwowalny jest także prawdziwy rozkwit zainteresowania edukacją w uniwersytetach trzeciego wieku oraz wzrost udziału seniorów w turystyce krajowej i zagranicznej zdają się potwierdzać ten stan rzeczy.

przeprowadzenia różnorodnej analizy statystycznej. Autorka pracy przedstawia się jako dojrzała badaczka, znakomicie rozumiejąca podjęty przedmiot badania, co nie jest takie powszechne wśród młodych badaczy.

Całość opracowania zamykają wnioski ogólne z badań i rekomendacje. Autorka pracy znakomicie porządkuje pozyskaną wiedzę z przeprowadzonych badań i ich analiz. Wartościowa jest interpretacja uzyskanych wyników w odwołaniu do literatury przedmiotu czym satysfakcjonująco rekompensuje ten brak w poszczególnych punktach pracy.

Za bardzo cenne uznaję wypracowane przez Autorkę rekomendacje kierowane do osób odpowiedzialnych za pracę środowiskową. Badania przekonują, że w osobach w wieku senioralnym jest ogromny potencjał możliwy do zagospodarowania. Z wynikami tych badań powinni zatem zaznajomić się pracownicy zawodów pomocowych (nie tylko pracowników socjalnych lecz także organizatorów społeczności lokalnych, animatorów życia społecznego itd.) pracujący w środowisku wiejskim, szczególnie z seniorami.

Gratuluje Promotorce rozprawy osiągniętego efektu. Od samego początku lektury tej pracy doktorskiej dostrzegałam trud prowadzenia Doktorantki przez złożoność wysuniętych celów i problemów badawczych, które rozwiązano z powodzeniem, a cele osiągnięto. To ważna praca naukowa, która wzbogaca dotychczasową wiedzę w wymiarze interdyscyplinarnym.

Stwierdzam, że rozprawa doktorska Pani mgr Anny Sikorskiej odpowiada warunkom określonym w art. 186 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2018 poz.1668, z późn.zm.), a w związku z powyższym z pełnym przekonaniem wnioskuję o dopuszczenie Pani Magister do dalszych etapów postępowania w przewodzie doktorskim.

Barbara Kromolicka